

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР.....	9
СПИСК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	11
Глава първа	
ПОНЯТИЕ ЗА ОСНОВНИ ПРАВА.....	13
§ 1. Същност на основните права	14
1.1. Идеята за правата на човека през вековете.....	14
1.2. Правата на човека като общочовешки ценности и върховен политически идеал	21
1.3. Правата на човека като защитени основни права.....	26
1.4. Основните права като върховен правен принцип	29
§ 2. Концепцията за правата на човека и видовете основни права.....	34
2.1. Права на човека, права на личността и права на гражданина – разграничения и терминологични уточнения.....	34
2.2. Поколенията права на човека и дискусиата за индивидуалните и колективните права.....	38
§ 3. Основните права като обект на защита	45
3.1. Историческо развитие на защитата на правата	45
3.2. Правото на защита съгласно чл. 56 от Конституцията на РБ.....	52
3.3. Правото на защита съгласно международните станданти за правата на човека	57
Глава втора	
НАЦИОНАЛНИ ГАРАНЦИИ ЗА ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА.....	63
§ 1. Елементи на конституционния статус на личността.....	63
1.1. Гражданство	64
1.2. Принципи на конституционния статус на личността.....	75
1.3. Видове основни права	88
1.4. Основни задължения	106

§ 2. Гаранции за защита на основните права	112
2.1. Понятие за юридически гаранции за защита на основните права	112
2.2. Видове юридически гаранции за защита на основните права	116
2.3. Национални гаранции за защита на основните права	124
§ 3. Функционални и институционални гаранции	130
3.1. Функционални гаранции	130
3.2. Институционални гаранции	132

Глава трета

МЕЖДУНАРОДНА ЗАЩИТА

НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

§ 1. Универсалната система за защита правата на човека в рамките на ООН	163
§ 2. Регионални системи за защита правата на човека	170
2.1. Европейска система за защита правата на човека	171
2.2. Интерамеариканска система за защита правата на човека	175
2.3. Африканска система за защита правата на човека	177
2.4. Арабска система за защита правата на човека	181
§ 3. Защита правата на човека съгласно ЕКПЧ	185
3.1. Защита на правото живот съгласно чл. 2 от ЕКПЧ	186
3.2. Забраната за изтезанието или нечовешкото или унижително отношение или наказание съгласно чл. 3 от ЕКПЧ	193
3.3. Защита на правото на правото на свобода и сигурност съгласно чл. 5 от ЕКПЧ	200
3.4. Защита правото на справедлив съдебен процес съгласно чл. 6 от ЕКПЧ	216
3.5. Защита на правото да се участва в демократичния живот в обществото – основните свободи	235
3.6. Абсолютната забрана за дискриминация по чл. 14 от ЕКПЧ	238
3.7. Защита правото на собственост съгласно Протокол № 1 към ЕКПЧ	249

Глава четвърта

ОСНОВНИТЕ ПРАВА В ПРАВОТО

НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

§ 1. Историческо развитие на закрилата на основните права в правото на ЕС	261
1.1. Първи етап: от учредяването на Европейските общности до създаването на гражданството на ЕС	261
1.2. Втори етап: от изготвянето на Хартата на основните права до Договора от Лисабон	264
1.3. Трети етап: след Договора от Лисабон	266
§ 2. Източници на правото на ЕС в областта на закрилата на основните права	268
§ 3. Институции и органи на ЕС с функции и компетентност по осигуряването на защитата на основните права	270
§ 4. Харта на основните права на ЕС. Обща характеристика и съдържание	272
4.1. Обща характеристика на Хартата на основните права на ЕС. Разграничение между права и принципи	272
4.2. Дял I. Достойнство	275
4.3. Дял II. Свободи	276
4.4. Дял III. Равенство	279
4.5. Дял IV. Солидарност	281
4.6. Дял V Гражданство	283
4.7. Дял VI Правосъдие	284
§ 5. Тълкуване и прилагане на Харта на основните права на ЕС	285
5.1. Приложно поле на ХОПЕС	286
5.2. Обхват и тълкуване на ХОПЕС	290
5.3. Степен на закрила на ХОПЕС. Забрана за злоупотреба с право	293

Глава пета

НОВИТЕ ВЪПРОСИ НА ЗАЩИТАТА

НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА

§ 1. Защита правата на детето и детско правосъдие	295
1.1. Конвенция на ООН за правата на детето	295

ЗАЩИТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА

1.2. Европейски стандарти за детско правосъдие	299
1.3. Специфични изисквания към съдебното производство с участие на деца	302
§ 2. Защита на правата на хората с увреждания.....	305
2.1. Понятие и социална характеристика на признак „увреждане“	305
2.2. Права на хората с увреждания съгласно КХУ. Задължения на държавата за зачитане на правата на хората с увреждания и специални мерки за закрила	307
§ 3. Защита от домашно насилие и основни права	311
3.1. Домашното насилие като социален и правен проблем	311
3.2. Защита от домашно насилие по ЗЗДН	315
3.3. Наказателноправна защита от домашно насилие.....	318
3.4. Трудности при разследването на престъпления, извършени в условията на домашно насилие.....	320
§ 4. Основните права, интернет и новите информационни технологии.....	323
4.1. Правото на достъп до интернет и новите информационни технологии.....	323
4.2. Злоупотреба с права в интернет. Конвенция на Съвета на Европа за престъпленията в кибернетичното пространство.....	326
§ 5. Изкуственият интелект и предизвикателствата пред защитата на основните права.....	329
5.1. Понятие и обща характеристика на изкуствения интелект	329
5.2. Етични правила.....	332
5.3. Изкуственият интелект и правата на човека в сферата на правоприлагането	334
ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА	341